

DESMUNTEM LES CREENCES SOBRE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Objectius pedagògics

- Reflexionar sobre les creences i els mites que hi ha en la nostra societat que justifiquen la tolerància i, fins i tot, l'acceptació de la violència de gènere.
- Aprofundir en unes relacions afectives lliures, respectuoses i sense violència de gènere.

Competències

- Potenciació del rebuig de l'alumnat envers la violència de gènere.
- Comprensió de que amor i violència de gènere són dos fenòmens contraposats i incompatibles.
- Conceptualització de la violència de gènere com un problema social que afecta no només a les dones, si no també als homes.
- Reconeixement del cicle de la violència de gènere.

Continguts

➤ *Conceptes*

Creences de l'amor romàntic.

Estereotips i rols de gènere.

Violència de gènere.

➤ *Procediments*

Reflexions en petits grup al voltant de creences estereotipades sobre la violència de gènere a partir de la fitxa 1.

Temporalització

1 sessió de 40 MINUTS

20 minuts per reflexionar en grup i contestar les preguntes assignades.

10 minuts de posada en comú en gran grup.

10 minuts de conclusions i aclariment de conceptes: violència de gènere; sistema patriarcal; estereotips de gènere; efectes nocius de l'amor.

Metodologia

- Treball en petits grups.
- Reflexiva.
- Participativa.

Desenvolupament de l'activitat

Fem una petita presentació de quina serà l'activitat a l'alumnat: reflexionar sobre les creences vigents sobre la violència de gènere, les seves causes i les seves conseqüències.

Per fer-ho, demanarem a l'alumnat que es divideixi en petits grups de 4/5 persones. Un cop tenim el grup-classe dividit, proporcionem a cada un dels grups un nombre determinat de creences (depenent de la grandària dels grups proporcionarem de dues a tres frases) per a que les analitzin i reflexionin a partir de la fitxa de treball 1. Temps per la realització: 20 minuts.

Un cop hagin acabat el seu treball amb la fitxa 1, demanarem a cada grup que esculli a una persona portaveu, que serà l'encarregada d'exposar el posicionament del grup davant de les creences de la violència de gènere que hagin treballat. Quan cada persona portaveu hagi acabat de llegir les conclusions, obrirem un torn de paraules per a que la resta de grups faci aportacions. Temps per la realització: 10 minuts.

Finalment, quan tots els grups hagin exposat la seva visió sobre les creences de la violència de gènere endegarem un debat en el que participarà tot el grup-classe i en el que s'establiran les conclusions finals, tot i fent èmfasi en els conceptes teòrics de l'annex conceptual: violència de gènere i les seves fases; sistema patriarcal; estereotips de gènere; amor romàntic, efectes nocius de l'amor com possibles desencadenants de situacions de violència.

A tenir en compte per les conclusions:

*“En la violència envers les dones, els mites tenen una important funció social: **minimitzar l’abast del problema, estigmatitzar les víctimes i desculpabilitzar l’agressor** poden ser-ne algunes. **Faciliten la impunitat social de la violència familiar i la invisibilització dels factors socioculturals que possibiliten la comprensió global i complexa de la multicausalitat del fenomen.** Es especialment significatiu el **silenci sobre factors com la construcció del gènere o els continguts desiguals en la socialització femenina o masculina**”.*

Avaluació

De caire qualitatiu, es realitzarà en base a les respostes consensuades a les que hagin arribat cada un dels grups i que quedaran reflectides en la fitxa de treball 1, que serà analitzada a posteriori.

Materials

- Fitxa de treball 1 (per l’alumnat).- Creences de la violència de gènere.
- Annex mites violència pel professorat.

Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones
Edifici Polivalent, despatx 0.33. Campus de Cappont Carrer Jaume II num. 71, 25001 Lleida
Tel. (+34) 973 70 33 96 Email centredolorspiera@cdp.udl.cat

Fonts Emprades:

Creences sobre la violències extretes de l'activitat 12 del document:

VVAA (2005): **“Materials didàctics per prevenir la violència de gènere. Sense igualtat hi ha violència”**. Govern de les Illes Balears. Disponible on-line a:
<http://www.caib.es/govern/archivo.do?id=134363>

Altres fonts emprades:

VVAA (2011): **“Andalucía detecta. Sexismo y Violencia de género en la Juventud”**. Andalucía. Instituto Andaluz de la Mujer. Consejería para la Igualdad y Bienestar Social. Junta de Andalucía.

Eva de la Peña Palacios(2007) **“Cuadernillo 5 y Ficha 17 sobre Violencia de Género del Maletín para el profesorado “ni+ ni-, Fórmulas para la Igualdad”**. Proyecto Equal Némesis. Edita Mancomunidad Valle del Guadiato.

FITXA 1.- CREENCES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

- Us presentem diferents mites que hi ha sobre la violència de gènere. Reuniu-vos en petits grups i anoteu el que penseu.

EL MALTRACTAMENT A LES DONES, ÉS UN FET RAR I AÏLLAT

Has sentit a parlar sobre el maltractament a les dones? On? Creus que és un fet rar i aïllat?

A LES DONES ELS AGRADA L'ABÚS: SI NO, SE N'ANIRIEN

Coneixes algú a qui li agradi que abusin d'ell o d'ella, sigui l'abús que sigui?

ELS MALTRACTAMENTS A DONES ES DÓNA PRINCIPALMENT EN FAMILIES D'INGRESSOS BAIXOS

Creus que aquesta afirmació és certa? O be el maltractament es dóna en qualsevol classe social? Per què?

NO HI HA MANERA DE TRENCAR AMB LES RELACIONS ABUSIVES

Estàs d'acord amb aquest mite? Per què?

EL MALTRACTAMENT FÍSIC ÉS MÉS GREU QUE EL MALTRACTAMENT PSICOLÒGIC

Què és per tu un maltractament? Creus que hi ha uns maltractaments més greus que altres?

HOMES ADDICTES A LES DROGUES COM L'ALCOHOL, DESOCUPATS, AMB ESTRÉS A LA FEINA... SÓN VIOLENTS COM A CONSEQÜÈNCIA DE LA SEVA SITUACIÓ PERSONAL.

Creus que tots els homes addictes, desocupats o amb alguna situació similar, maltracten? Per què?

LA VIOLÈNCIA A LA LLAR ÉS UN ASSUMPTE DE FAMÍLIA. I NO HA DE SORTIR FORA.
Creus que s'ha de denunciar quan hi ha violència de gènere? Per què?

QUAN UNA DONA DIU NO VOL DIR SÍ
Tu, quan dius no, què vols dir? Per què creus que hi ha aquest mite?

EN EL CAS DE TENIR FILLS, ÉS MILLOR AGUANTAR
Creus que els fills i les filles són una excusa per aguantar la violència? Per què?

ELS HOMES SÓN DE NATURALESA VIOLENTA
Totes les persones, a vegades, sentim ràbia i frustració. T'has sentit així alguna vegada? Has agredit a alguna persona pel fet de sentir-te així?

L'HOME MALTRACTA PERQUÈ ÉS UN MALALT O UN BOIG
Creus que qui maltracta no sap què fa? Per què?

MALTRACTEN PERQUÈ PERDEN EL CONTROL
Creus que tota la gent que perd el control maltracta? Raona la teva resposta

ELS HOMES MALTRACTADORS HO SÓN COM A CONSEQÜÈNCIA DELS MALTRACTAMENTS QUE HAN SOFERT DURANT LA INFÀNCIA.
Que penses d'aquest mite? Hi estàs d'acord?

Per acabar...

- Poseu en comú les reflexions i les conclusions a les que heu arribat.

ANNEX MITES VIOLÈNCIA PEL PROFESSORAT

EL MALTRACTAMENT A LES DONES, ÉS UN FET RAR I AÏLLAT

Has sentit a parlar sobre el maltractament a les dones? On? Creus que és un fet rar i aïllat?

Cada 15 segons una dona és maltractada en el món. El maltractament és la major causa de lesions a les dones, per sobre els accidents de tràfic, assalts ..etc. El 50% de les llars pateix alguna forma de violència.

A LES DONES ELS AGRADA L'ABÚS: SI NO, SE N'ANIRIEN

Coneixes algú a qui li agradi que abusin d'ell o d'ella, sigui l'abús que sigui?

La dona maltractada es troba en una situació de debilitat psicològica molt greu. Té una baixa o nul·la autoestima, molta por i es veu incapaç de sortir d'aquesta situació. Aquesta situació es produeix en el marc d'una relació afectiva, cosa que agreuja el fet, ja que la proximitat afectiva de l'agressor cap a la víctima fa més difícil la identificació del maltractament. També dificulta aquesta identificació la dissociació que hi ha entre el missatge verbal del maltractador ("t'estimo", "em preocupo per tu", etc.) i la seva conducta (controlar, pegar, insultar...). Per últim, una altra dificultat és que normalment l'home violent té un altre

component dissociat, en públic és amable i en privat és violent. Això desorienta la dona i li fa difícil demanar ajuda perquè sent que no la creuran. De totes maneres, cal tenir present que la violència familiar és el motiu del 50% dels divorcis a Espanya.

ELS MALTRACTAMENTS A DONES ES DÓNA PRINCIPALMENT EN FAMÍLIES D'INGRESSOS

BAIXOS. Creus que aquesta afirmació és certa? O be el maltractament es dóna en qualsevol classe social? Per què?

La violència familiar és un fenomen psicosocial greu i complex que està present en totes les edats, grups socials, cultures i països. Podem considerar-la com la manifestació violenta més estesa en el món i la que presenta més varietat de conseqüències que sempre són molt difícils d'abordar. La violència contra les dones, junt amb les dels infants i persones grans, són les formes de violència més freqüents en el nostre planeta.

NO HI HA MANERA DE TRENAR AMB LES RELACIONS ABUSIVES

Estàs d'acord amb aquest mite? Per què?

Hi ha moltes dones que han sortit de relacions de violència de gènere però que el que succeeix és que els mitjans de comunicació només informen sobre les dones que han mort a causa de la violència.

EL MALTRACTAMENT FÍSIC ÉS MÉS GREU QUE EL MALTRACTAMENT PSICOLÒGIC

Què és per tu un maltractament? Creus que hi ha uns maltractaments més greus que altres?

Els diferents tipus de maltractaments tenen unes conseqüències similars. Pensa que és difícil que es doni només un sol tipus de maltractament. Normalment van associats i sempre que hi han maltractaments físics n'hi ha també de psicològics.

HOMES ADDICTES A LES DROGUES COM L'ALCOHOL, DESOCUPATS, AMB ESTRÉS A LA FEINA... SÓN VIOLENTS COM A CONSEQÜÈNCIA DE LA SEVA SITUACIÓ PERSONAL.
Creus que tots els homes addictes, desocupats o amb alguna situació similar, maltracten?
Per què?

No totes les persones que es troben en situació d'atur, alcohòliques i estressades són violentes. L'alcohol i les drogues són factors de risc, ja que redueixen els llindars d'inhibició, però no produeixen la violència. Molts maltractadors no abusen de cap substància, ni són persones aturades. Els factors de risc més importants serien les creences interioritzades i els trets de caràcter del maltractador.

LA VIOLÈNCIA A LA LLAR ÉS UN ASSUMPTE DE FAMÍLIA. I NO HA DE SORTIR FORA.
Creus que s'ha de denunciar quan hi ha violència de gènere? Per què?

Cap acte que danyi les dones físicament i/o psicològicament no pot ser considerat com privat, a resoldre, exclusivament, dins de la família.
Les persones que coneixen una situació de violència de gènere han de denunciar-la .

QUAN UNA DONA DIU NO VOL DIR SÍ
Tu, quan dius no, què vols dir? Per què creus que hi ha aquest mite?

Els homes violents pensen que les dones no s'atreveixen a manifestar els seus desitjos sexuals i per això "creuen" que les han d'obligar o forçar. És una forma de manifestar el seu "poder".
Quan una dona diu NO, sempre significa No, és que no vol, i obligar-la, és una violació.

EN EL CAS DE TENIR FILLS, ÉS MILLOR AGUANTAR
Creus que els fills i les filles són una excusa per aguantar la violència? Per què?

No. Si la dona és agredida, els nens i les nenes presenciaran la humiliació de les seves mares, convertint-se, en testimonis, i, en molts casos, en víctimes directes; produint-se trastorns de conducta, de salut i aprenentatge (transmissió intergeneracional del maltractament).

ELS HOMES SÓN DE NATURALESA VIOLENTA
Totes les persones, a vegades, sentim ràbia i frustració. T'has sentit així alguna vegada? Has agredit a alguna persona pel fet de sentir-te així?

És molt freqüent que els homes que maltracten a les seves parelles no siguin violents amb altres persones. Fins i tot és freqüent que en la resta de les seves relacions socials siguin amables i respectuosos. Per tant, la qüestió no és que no puguin controlar la seva ira, sinó que decideixen descarregar-la agredint persones sobre les que se senten amb dret a actuar així. Totes les persones, en certs moments, sentim ràbia i frustració en les nostres relacions amb els /les altres, tanmateix els nostres valors i el respecte envers els altres ens condueixen a canalitzar i descarregar aquest malestar sense agredir.

L'HOME MALTRACTA PERQUÈ ÉS UN MALALT O UN BOIG
Creus que qui maltracta no sap què fa? Per què?

Els maltractadors són excel·lents treballadors i veïns, si realment estiguessin malalts serien violents no només dins de la llar, sinó també fora de l'entorn familiar. Pocs d'ells presenten alguna patologia. El mite permet justificar la violència, evitant que la societat sancioni el maltractament.

MALTRACTEN PERQUÈ PERDEN EL CONTROL

Creus que tota la gent que perd el control maltracta? Raona la teva resposta

La majoria de les vegades, les agressions no són conseqüència d'una explosió d'ira incontrolable, sinó que són actes premeditats que busquen descarregar la tensió i sentir-se poderosos dominant l'altra persona. A més, les agressions no solen ser aïllades, sinó fets repetits i freqüents.

ELS HOMES MALTRACTADORS HO SÓN COM A CONSEQÜÈNCIA DELS MALTRACTAMENTS QUE HAN SOFERT DURANT LA INFÀNCIA.

Que penses d'aquest mite? Hi estàs d'acord?

No tots els maltractadors han viscut situacions de maltractament a la seva infantesa, encara que hem d'afirmar que el maltractament és un comportament après de les experiències viscudes al llarg de la vida i dels missatges socials existents. El nen que s'ha socialitzat en una família on es produeixen situacions de violència de gènere, acaba interioritzant que aquesta és la forma natural de relacionar-se entre un home i una dona. I quan a l'edat adulta tenen una relació de parella, reproduïx els patrons apresos de manera automàtica (transmissió intergeneracional del maltractament) però cal matisar que no sempre es dona aquesta relació de causa i efecte, ja que existeixen els factors de resiliència.

en resum podem dir que no tots els homes que maltracten les seves parelles han estat testimonis de violència o han estat també maltractats, ni tampoc tots els homes que han estat testimonis de violència o han estat maltractats també maltracten les seves parelles.